

**JAVNA ZDRAVSTVENA USTANOVA
DOM ZDRAVLJA SREBRENİK
KOMISIJA ZA POBOLJŠANJE KVALITETA**

Broj: _____/09

Srebrenik, _____ 2009

Telefon 035 645 667 fax 035 645 703

Komisija za poboljšanje kvaliteta imenovana Rješenjem direktora Ustanove br _____ od _____, na sastanku održanom _____ 2009. godine usvojila je:

**PROCEDURA BROJ 5
STERILIZACIJA, PRAVILNO KORIŠTENJE I ODRŽAVANJE INSTRUMENATA I
DRUGOG MEDICINSKOG MATERIJALA**

**Politike i procedure za Dom zdravlja: Standard 2E 140;2E 11;
Procedure i politike za porodičnu/obiteljsku medicinu: Standard 3.5-P 22**

1. OPŠTA IZJAVA O POLITICI

1.1 Osnova za održavanje minimalnog rizika po dobijanje infekcije za pružaoce i primaoce usluga u Domu zdravlja je:

- ispravna sterilizacija instrumenata i drugog medicinskog materijala, kao i adekvatan transport i održavanje u sterilnim uvjetima.
- redovna kontrola ispravnosti aparata za suhu i vlažnu sterilizaciju (svakih 6 mjeseci). Dokumentacija mora biti uredno vođena po proceduri.

2. PODRUČJE PRIMJENE: Službe porodične medicine i medicine rada, službe za zaštitu žena, trudnica i djece, služba stomatologije, služba hitne medicinske pomoći, službe medicinske dijagnostike i specijalističke službe Doma zdravlja.

3. DISTRIBUCIJA I NADZOR

3.1 Šefovi službi, glavna sestra doma zdravlja i odgovorne sestre službi, obavezni su obezbjediti da se sa ovim procedurama upozna medicinsko osoblje.

3.2 Procedure moraju biti postavljena na mjesta dostupna svom medicinskom osoblju.

3.3 Svi zaposleni su odgovorni za primjenu ove procedure.

3.4 Šefovi službi /ambulanti i odgovorne sestre, odgovorni su provjeravati ispravnost primjene ove procedure. Oni kontinuirano provode kontrolu pravilnosti primjene procedure jedanput mjesečno i izvještavaju glavnu sestru i koordinatora kvaliteta.

3.5 Direktor i glavna sestra ustanove periodično vrše provjeru pravilnosti primjene procedure.

4. PROCEDURA STERILIZACIJE INSTRUMENATA I DRUGOG MEDICINSKOG MATERIJALA

Sterilizacija instrumenata i drugog medicinskog materijala će se provoditi u određenim službama doma zdravlja i porodičnih ambulanti, a po principima preporučenih pravila asepsa. Suha sterilizacija materijala vrši se toplim zrakom u sterilizatoru na temperaturi od 180 stepeni Celzijusa u trajanju od 120 minuta računajući efektivno vrijeme sterilizacije od trenutka dostignute vrijednosti temperature od 180 stepeni Celzijusa. Medicinske sestre/teh/laboranti dužni su da vode računa o ispravnosti uređaja, pojavama pada napona ili nestanku električne energije. U slučaju nestanka električne energije postupak sterilizacije ponoviti, osim ako je prekid bio kratkotrajan te nije uticao na smanjenje temperature. Sterilizacija instrumenata i drugog medicinskog materijala podrazumijeva slijedeće potupke i radnje:

- priprema materijala i instrumenata
- primopredaja materijala i instrumenata (u smjenskim službama)
- sterilizacija materijala i instrumenata,
- vođenje evidencije o sterilizaciji,
- kontrola sterilizacije,

- čuvanje sterilnog materijala i
- nadzor nad provođenjem sterilizacije.

4.1 Priprema materijala i instrumenata

Pripremu materijala i instrumenata za sterilizaciju provode isključivo medicinske sestre/teh./lab. na način opisan u pisanim procedurama o čišćenju instrumenata ,odlaganju oštih predmeta ,higijensko otklanjanje otpada uz mjere zaštite: instrumenata i materijala od fizičkog i termičkog oštećenja,radnog prostora i lično sebe.

4.2 Primopredaja materijala i instrumenata

Ukoliko je smjenski ili kontinuirani rad službe vrši se pismena primopredaja sterilnog materijala i instrumenata.

4.3 Sterilizacija materijala i instrumenata

Nakon što završi sa pripremom i obilježavanje kontrolnim trakama, med.sestra sačinjava redoslijed sterilizacije prema kojem započinje sterilizacija.

Instrumenti se sterilišu na temperaturi od 180 stepeni Celzijusa u trajanju 120 minuta. Gaza i komprese i ostali zavojni materijal sterilišu se takođe suhom sterilizacijom (zbog nedostatka autoklava), na temperaturi od 120 stepeni Celzijusa u trajanju od 120 minuta.

Sterilizacija zaraznog materijala.-stolica, krv,urin, brisevi i druge.izlučevine, zatim podloge-endo, hranjivi., alpa, ss agar vrši se autoklaviranjem u autoklavu na vodenu paru i to : 1,1 atmosferskog.pritiska, temperatura 120 stepeni celzijusa i trajanje 20 minuta.

4.4 Vođenje evidencije o sterilizaciji

Sterilizacija se evidentira u Knjigu evidencije sterilizacije u koju se u odgovarajuće rubrike unose podaci o dnevnoj sterilizaciji, vremenu početka i završetka sterilizacije, vrsta materijala za ster. nalaz ispitivanja ispravnosti sterilizacije prilaže se kontrolna traka i potpis osobe koja izvodi sterilizaciju. Ukoliko sterilizaciju ne dovršava ista osoba koja je započela (smjena) i to se unosi u knjigu evidencije. Evidencija o primopredaji materijala vodi se u knjigu primopredaje u koju se upisuje datum, vrsta i količina materijala (kasete i doboša) i potpis osoblja.

4.5 Kontrola sterilizacije

Obilježavanje materijala pripremljenog za sterilizaciju vrši se trakama za kontrolu sterilizacije neposredno prije stavljanja u sterilizator. Kontrolne trake dužine najmanje tri poprečne linije, na koje se ispisuje datum sterilizacije, stavljaju se u svaki komplet i svaki sterilizator. Traka za kontrolu sterilizacije iz sterilizatora, nakon sterilizacije lijepi se u Knjigu sterilizacije.

4.6 Čuvanje sterilisanog materijala

Sterilisani materijal se nakon što se ohladi u sterilizatoru i adekvatno zatvore kasete i doboši odlaže se u radne ormare pod ključem.

Sterilisani materijal se **NE OTVARA** prije upotrebe. Sterilisani materijal se uvijek čuva zaključan za što su odgovorne sestre-tehničari u dotičnoj službi.

Sterilan materijal u zatvorenim kasetama i dobošima je sterilan 48 sati od završetka sterilizacije ako se ne koristi i poslije tog vremena prestaje biti sterilan.

Sterilan materijal čija upotreba je započela, uz obezbjeđenje sterilnih uslova, nakon 24 sata više nije sterilan

4.7 Nadzor nad provođenjem sterilizacije

Nadzor nad kompletnim postupkom provođenja sterilizacije u službama i porodičnim ambulantom svakodnevno vrši odgovorna sestra službe.

Proces pripreme za kontrolu ispravnosti aparata za sterilizaciju vrši glavna sestra ustanove sa odgovornim sestrama službi i porodičnih amb. Pripremna kontrola se vrši sa staklenom epruvetom u kojoj je spora bacilus subtilis tokom jedne sterilizacije. Analiza kontrolne epruvete se vrši u Poliklinici za mikrobiologiju UKC Tuzla.

4.8 Transport sterilnih instrumenata i drugog medicinskog materijala

Pravilan transport sterilnih instrumenata od mjesta sterilizacije do mjesta upotrebe je transport koji obezbjeđuje da instrumenti budu prenešeni ili preveženi u zatvorenim kasetama ili dobošima do mjesta gdje će biti korišteni. Transport počinje od trenutka preuzimanja zatvorenih kaset ili doboša od sestre zadužene za tu sterilizaciju.

4.9 Pravilna upotreba sterilnih instrumenata

Da bi se sterilni instrumenti koristili ispravno neophodno je obezbjeđenje sterilnih uslova.

Vađenje instrumenata ili materijala iz kasete ili doboša vrši se neposredno prije upotrebe sa sterilnim peanom koji se nalazi u posudi na kojoj piše „ČISTO“.kontakt sa sterilnim materijalom se vrši po proceduri upotrebe .rukavica.

Upotrebljen instrument se nakon upotrebe odlaže u posudu na kojoj piše „NEČISTO“ ili pak u bubrežnjak odakle se na način propisan za čišćenje instrumenata priprema za sterilizaciju.

Instrumenti za jednokratnu upotrebu odlažu se po proceduri za odlaganje oštih predmeta.

5. REVIZIJA PROCEDURE ZA 3 GODINE

Koordinator kvaliteta
Prim.dr. Jasminka Jašić

Direktor Ustanove
Prim.dr. Senada Kovač